

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Bp. 418, 20.10.2025

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind protejarea
portului popular românesc ca element al patrimoniului
cultural imaterial și al identității naționale

Biroul permanent al Senatului

435, 27.10.2025

Analizând propunerea legislativă ~~privind protejarea portului~~
~~popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al~~
~~identității naționale~~ (b418/17.09.2025), transmisă de Secretarul
General al Senatului cu adresa nr. XXXV/5239/23.09.2025 și
înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D775/23.09.2025,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată,
și al art. 29 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a
Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele
considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare
interzicerea utilizării portului popular românesc în scopuri politice ori
electorale sau ca simbol al unei formațiuni politice.

2. Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se
încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor
art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este
Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ
nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Referitor la mențiunea din **Expunerea de motive**, potrivit căreia „inițiativa se inspiră din spiritul Legii nr. 75/1994 (privind drapelul, imnul și sigiliile statului), extinzând principiul protecției simbolurilor naționale și asupra portului popular”, precizăm că acestea au regimuri juridice diferite, întrucât **drapelul României, imnul național al României și sigiliile cu stema României sunt însemne oficiale ale statului român** ca exponent al tuturor cetățenilor săi, indiferent de naționalitate, în vreme ce **portul popular românesc** este un **simbol al identității naționale** a poporului român.

Totodată, semnalăm existența unor neconcordanțe atât între prevederile propunerii legislative, cât și între acestea și argumentele inițiatorilor din cuprinsul Expunerii de motive. Astfel, instrumentul de prezentare și motivare face vorbire despre „menținerea portului național ca simbol nepătat de **interese politice sau comerciale**”, în vreme ce propunerea legislativă vizează exclusiv utilizarea acestuia în **scopuri politice sau electorale**.

Pe de altă parte, din formularea titlului propunerii legislative și a art. 1 (care stabilește obiectul legii) ar rezulta că scopul noii reglementări este **protejarea în general a portului popular românesc**, în vreme ce normele din cuprinsul acesteia instituie de fapt o interdicție punctuală, respectiv **interzicerea utilizării acestuia în scopuri politice și electorale**.

5. La **art. 2 alin. (2)**, referitor la afirmația că portul popular românesc este un element al patrimoniului imaterial, în conformitate cu prevederile Convenției UNESCO pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, ratificată prin Legea nr. 410/2005, considerăm că aceasta este inexactă.

Convenția UNESCO menționată a fost transpusă în plan intern prin Legea nr. 26/2008 privind protejarea patrimoniului cultural imaterial, care prevede la art. 5 domeniile de manifestare a patrimoniului cultural imaterial.

Din analiza dispozițiilor respective, rezultă că **nu portul popular în sine poate constitui element al patrimoniului cultural imaterial, ci tehnicile de confecționare a acestuia**. Or, tehnica de confecționare a portului popular nu poate fi folosită ca atare drept simbol în scopuri politice sau electorale.

În concluzie, considerăm că portul popular **nu este un element al patrimoniului cultural imaterial**, dar poate fi considerat **un simbol al identității naționale a poporului român**.

Pe de altă parte, din chiar formularea definiției portului popular românesc, prevăzută la **alin. (1)**, potrivit căreia acesta este „**ansamblul de piese vestimentare tradiționale**”, rezultă că prima parte a definiției nici măcar nu vizează un bun imaterial, ci unul material, cu consecința interzicerii purtării costumului popular românesc la manifestări politice sau electorale, astfel cum prevede art. 3 alin. (1) din proiect.

6. În legătură cu dispozițiile art. 3 alin. (1), care interzic utilizarea portului popular românesc ca element de propagandă politică sau electorală, precum și folosirea acestuia ca simbol ori însemn distinctiv al unei formațiuni politice, **se impune a se reanaliza compatibilitatea acestora cu art. 30 din Constituția României și art. 10 din Convenția europeană a drepturilor omului, referitoare la libertatea de exprimare.**

Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, **afișarea simbolurilor vestimentare intră sub incidența art. 10 al Convenției europene a drepturilor omului¹, referitor la libertatea de exprimare.**

Or, în ceea ce privește restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, art. 53 din Constituția României prevede că aceasta se poate realiza pentru *„apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav”*, *„Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică”*, iar *„Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o”*.

Prin urmare, **restricțiile asupra manifestării vizibile a unor simboluri culturale sau identitare pot fi admise doar dacă sunt necesare într-o societate democratică, proporționale cu scopul urmărit și întemeiate pe un scop legitim. În caz contrar, acestea nu îndeplinesc exigențele de necesitate și proporționalitate impuse de**

¹ „The display of vestimentary symbols falls within the ambit of Article 10” (cauza Vajnai c. Ungariei, § 47).

art. 53 din Constituția României și art. 10 alin. (2) din Convenția europeană a drepturilor omului.

Pe de altă parte, obligațiile prevăzute în cuprinsul acestui alineat, a căror încălcare constituie contravenție potrivit art. 5 alin. (1), sunt stabilite fără a fi respectate cerințele specifice de claritate, previzibilitate și accesibilitate ale normei juridice. Astfel, prin raportare la dispozițiile art. 2 alin. (1), care definesc noțiunea de „port popular românesc”, nu se înțelege cum „ansamblul de piese vestimentare” ar putea fi folosit ca „element de propagandă politică sau electorală”, „indiferent de forma de exprimare ori de mijloacele folosite”.

De asemenea, norma este imprecisă și din punct de vedere terminologic, întrucât, prin folosirea noțiunilor de „simbol”, „însemn distinctiv” și „mijloc de identificare”, nu se ține seama de faptul că, în cazul partidelor politice și al alianțelor politice, Legea partidelor politice nr. 14/2003 utilizează noțiunea de „semn permanent”, iar în cazul legislației electorale, termenul utilizat este acela de „semn electoral”.

7. La **art. 5 alin. (2)**, **teza finală** este lipsită de precizie, deoarece, în aplicarea dispozițiilor art. 15 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, agenții constatatori ai contravențiilor trebuie să fie indicați în mod expres, și nu în mod generic, prin utilizarea expresiei „precum și de către organele abilitate potrivit legii”.

*

* *

În concluzie, față de considerentele arătate, apreciem că **prezenta propunere legislativă nu poate fi promovată.**

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 767/17.10.2025